

jeno s nebezpečím nenahraditelné aneb aspoň těžko nahraditelné škody. Dle toho nemá se právně věc tak, že by odklad mohl býti povolen jen tehdy, když dlužník nebezpečí prokáže, jak tomu chce rekursní soud, nýbrž tak, že nemůže býti povolen tehdy, když je zjevné, že není takového nebezpečí. V případě pochybnosti sluší tedy otázku odkladu řešiti ve prospěch dlužníka. Samo sebou pak se rozumí, že o nebezpečí dlužno usuzovati pravidelně z povahy věci samé, proto také nemá zákon žádných předpisů o tom, že a komu náleží průkaz (tento výraz je zde na místě — 55 odst. 2. a 3. ex. ř. — nikoliv výraz o s v ě d ě n í, jehož soud rekursní užívá, neboť nejde tu o prozatímní opatření) skutečností v té příčině závažných.

Pokud by však na zjištění skutkových okolností přece došlo, nemůže, když odklad je vyloučen při záporném výsledku, že nebezpečí není, průkaz ten ukládán býti dlužníku, nýbrž bylo na soudu, aby po případném výslechu vymáhajícího věřitele (§ 55 odst. 2. ex. ř.) sám šetřením oficiosním dle § 55 odst. 3. ex. ř. zjednal sobě jistotu, že věc má se tak, že nebezpečí není. Avšak v daném případě nemůže již dle povahy věci býti žádné pochybnosti o tom, že nebezpečí hrozí, majíť stroje dlužníkovy býti odmontovány a vyklizeny, tím však by provoz jeho živnosti byl očividně přerušen, zvláště za dnešní nájemné nouze, kdy nájem nových místností k zařízení živnosti je notoricky téměř nemožný. Otázkou jest jen, zdali odkladem není ohroženo uspokojení věřitele, neboť kdyby bylo, mohl by odklad povolen býti jen proti složení jistoty dle § 44 odst. 2. ex. ř. Tuto otázku dlužno však popřít, neboť věřitel sám zakládá své ohrožení jen na tom, že k vyklizení třeba je technických sil, jichž později prý snad nesežene. Tato obava však není věrojatná, nehledě ani k tomu, že starost o exekuční vyklizení náleží soudu a útraty s tím spojené jdou na účet dlužníkův.

Rozhodnutí ze dne 22. července 1920 č. j. R I 492/20—1.

Schin.

Čeho se vyžaduje ke skutkové povaze §u 2 lit. g. § 335, 431. tr. z.

Dle skutkových zjištění rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 1. října 1921 čj. Vr VIII 1695/20-33, jímž byl obžalovaný nadlesní Emanuel S. sprostěn z obžaloby pro zločin těžkého

*) Stejně rozhodnul nejvyšší soudní dvůr v rozhodnutí ze dne 5. dubna 1917 č. 1. R. I. 94-17. Jur. Bl. 1917 263.

poškození na těle dle § 152, 155 a tr. v., octl se obžalovaný v lese sám proti 5 mužům, které přistihl při krádeži dříví a během výstupu mezi nimi poškozený P. ve strachu o svůj život uchopil hlaveň pušky obžalovaného, čímž jej odzbrojil, jiný z těchto mužů ze zvědavosti běžel k zápasícím a tu obžalovaný vytrhl lovecký nůž, bodl jím po P. do prsou, aby se ho jako nejbližšího útočníka sprostil.

Nalézací soud sprostil obžalovaného proto, poněvadž dospěl k závěru, že obžalovaný jednal jen v nutné obraně, z mezí její nevykročil, ježto již před tím věděl, že lesním zřízencům na Prachově bylo vyhrožováno.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost st. zastupitelství jako zcela neodůvodněnou a neshledal v jednání obžalovaného ani skutkové povahy § 335, 431 tr. v., naopak rozsudek soudu I. stolice potvrdil.

V důvodech uvádí, že dle posledního odstavce §u 2 lit. g. tr. z. jde o spravedlivou, nutnou obranu jen tehdy, dá-li se z povahy osob, času, místa, způsobu útoku, nebo z jiných okolností souditi, že pachatel použil jen nutné obrany, aby od sebe neb od jiných odvrátil protiprávní útok na život, zdraví, či majetek, nebo že jen z přestrašení, bázně, či uleknutí meze takovéto obrany překročil. Ustanovením §u 2 lit. g. tr. z. poskytuje se tudíž hledě zároveň k lit. e) téhož paragrafu beztrestnost pachateli, ač s výjimkou překročení mezí nutné obrany dle posl. věty § 2. lit. g. tr. z., nejen pro případ, v němž podmínky spravedlivé nutné obrany dány jsou, meze její však z důvodů naznačených v posl. odst. uvedeného §u byly překročeny, nýbrž i tehdy, jestliže objektivně spravedlivě nutné obrany sice nebylo, ale obviněný z přestrašení, bázně neb uleknutí předpokládal, že ony podmínky tu jsou.

Proti tvrzení zmateční stížnosti, že obžalovaný měl a za daných okolností také mohl docela dobře seznati, že své právo, totiž bezpečnost svého života a zdraví, může si uchrániti prostředky méně ostrými a méně nebezpečnými, čili že nutná obrana nevyžadovala toho, aby P. bodl právě do prsou, a tudíž že tím překročil meze nutné obrany, uvádí rozhodnutí nejvyššího soudu, že vykročení takové jest podle poslední věty § 2 lit. g. tr. z. nikoliv již samo o sobě, nýbrž jen tehdy trestným, když podle povahy okolností jsou dány podmínky § 335 aneb 431 tr. z., jakožto jednání z nedbalosti. O této by však prý jen tehdy mohlo býti řeči, když by si byl pachatel (napadený) vědom nebezpečí s jeho jednáním spojeného, aneb když by z okolností na jevo vyšlo, že pachatel (napadený) zaviněným způ-

sobem zanedbal povinnou pozornost a uvažování a že pro nedostatek povinné rozvahy nebezpečí z jeho jednání plynoucí si neuvědomil. Aby tudíž překročení mezí nutné obrany mohlo mu býti přičítáno, nestačí jen objektivně překročení hranic přiměřené obrany, nýbrž jest ještě dále zapotřebí, aby obžalovaný v době činu jednal ve stavu normálního nazírání, takže jemu přes vliv poděšení, strachu nebo leknutí bylo by možným bývalo, aby si uvědomil překročení nutných mezí. I když dle výše již citovaného rozsudečného zjištění jednání obžalovaného v sebeobraně předsevzaté objektivně převyšuje míru nutnou k odražení útoku P. naň domněle učiněného a jest vybočením v úleku a strachu z mezí nutné obrany, vyloučil nalézací soud zjištěními svými zavinění obžalovaného po stránce subjektivní. Dle těchto zjištění nejednal obžalovaný za normálního uvažování, nýbrž jednak pod tlakem tehdejších pro lesníky a jich službu nebezpečných poměrů a činěných jim vyhrůzek a jednak pod vlivem hroživé situace, která okamžitého jednání vyžadovala a ve které obžalovaný neměl vůbec času způsob sebeobraný nějak uvážiti, tím méně pak nebezpečnost své obrany si uvědomiti. Když tedy nalézací soud ve shodě s danými okolnostmi zjistil, že obžalovaný nemající času k nějaké úvaze a vedený okamžitým pudem sebeochrany, bez rozmyslu po P. bodl, aby se ho jako nejbližšího útočníka sprostil, nejde tu o zanedbání povinné pozornosti a náležitě rozvahy obžalovaným zaviněné a následkem toho není zde dána skutková povaha přestupku §u 431 tr. v.

Rozhodnutí nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 12. ledna 1923 č. j. Kr I 44-22-4.
Dr. Jeroslav Hajný.

H O V O R N A.

Byl derogován § 54 vyrov. řádu?

Zákonem z 26. dubna 1923 č. 99 sb. z. a n. z roku 1923 změněn byl § 57 vyr. ř. Pro dlužníka, který nesplnil včas a plně potvrzeného vyrovnání nastávají účinky v § 57 odst. 1 uvedené: zrušují se veškeré výhody, jakož i sleva vyrovnáním mu poskytnutá.

Jelikož v š i c h n i věřitelé mohou požadovati celých svých pohledávek, dojde ve většině případů ke konkursu.

Naskytá se tudíž otázka, zda věřitelé pak v konkursním řízení mohou uplatňovati celý zbytek nezaplacené pohledávky,